
ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἡ ἐξέλιξις τοῦ νομισματικοῦ ζητήματος.

Ἡ ἀκολουθοῦσα μένη σήμερον πολιτικὴ ἐπηρεασμοῦ τῆς τιμῆς τῆς χρυσῆς λίρας καὶ εὐρυτέρας διαθέσεως συναλλάγματος δι' εἰσάγωγας ἔχουν δημιουργήσει νομισματικὴν σταθερότητα. Ἐφ' ὅσον ἐξακολουθήσει ἢ εἰς σταθερὰν ἀναλογίαν ἀνταλλαξιμότης αὕτη τῆς δραχμῆς ἢ ὅλη οἰκονομικὴ κατάστασις θὰ βαίνει βελτιουμένη μὲ μόνον δυσάρεστον καὶ διαταρακτικὸν παράγοντα τὸ χαμηλὸν ἐπίπεδον τῶν πραγματικῶν μισθῶν τῶν δημοσίων καὶ λοιπῶν ὑπαλλήλων καὶ πολλῶν κατηγοριῶν ἐργατῶν.

Ἡ διατήρησις σταθερᾶς τῆς ἀνταλλαξιμότητος δραχμῆς χρυσῆς λίρας καὶ ξένου συναλλάγματος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἀναλογίαν εἰς τὴν ὁποίαν θὰ εἶναι δυνατὸν εἰς τὸ μέλλον νὰ προσφέρωνται αἱ ἀνταλλασσόμεναι ποσότητες.

Τὸ ἀπόθεμα χρυσῶν λιρῶν εἶναι ὡς γνωστὸν σχετικῶς περιορισμένον, ἄδηλον δὲ εἶναι κατὰ πόσον θὰ δυνηθῶμεν νὰ προμηθευθῶμεν ἔναντι τῶν εἰς χρυσὸν διαθέσιμων μας μεγαλύτερον ποσὸν χρυσῶν λιρῶν. Ἄλλωστε τίθεται καὶ τὸ ζήτημα κατὰ πόσον θὰ ἦτο σκόπιμον νὰ ἐξαντλήσωμεν μέγα μέρος τοῦ χρυσοῦ μας εἰς τὴν πολιτικὴν τοῦ ἐπηρεασμοῦ τῆς ἀγορᾶς τῆς χρυσῆς λίρας, ἐφ' ὅσον εἶναι ἀκόμη ἀγνωστος ἢ μελλοντικὴ ἐξέλιξις τοῦ ἰσοζυγίου μας πληρωμῶν καὶ ἡ ὅλη διεθνὴς ρύθμισις τοῦ ζητήματος.

Ὅμοίως, καίτοι σημαντικόν, πάντως περιορισμένον εἶναι καὶ τὸ διαθέσιμον συνάλλαγμά μας, τοῦ ὁποίου ἐπίσης, ἔναντι τῶν πιθανῶν ἀναγ-

κῶν τῶν ἀμέσως προσεχῶν ἐτῶν, πρέπει νὰ κάμωμεν συνετὴν χρῆσιν. Συγχρόνως δὲ λόγῳ τῶν ὑφισταμένων εἰσέτι δυσχερειῶν χρησιμοποίησεως τοῦ ἢ διαθέσεως του δι' εἰσαγωγὰς δὲν θὰ εἶναι δυνατὸν νὰ πραγματοποιηθῇ ἀμέσως εἰς εὐρείαν ἔκτασιν.

Ἡ ἐπάρκεια χρυσοῦ καὶ συναλλάγματος διὰ τὴν διατήρησιν τῆς ἀνταλλαξιμότητος τῆς δραχμῆς θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὸ μέγεθος τῆς ζήτησεως τῶν.

Ἡ ζήτησις τῶν—ἢ προσφορὰ δραχμῶν πρὸς ἀπόκτησιν τῶν—ἐξαρτᾶται ἀπὸ δύο παράγοντας: α) τὴν ἐξέλιξιν τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας καὶ β) τὴν διάθεσιν τοῦ κοινοῦ νὰ διατηρῇ εἰς τὰ ταμεία του δραχμὰς ἢ νὰ προσφέρῃ αὐτὰς πρὸς ἀπόκτησιν τῶν δι' αὐτῶν ἀνταλλασσόμενων χρυσῶν λιρῶν καὶ συναλλάγματος.

Ὁ πρῶτος παράγων προσδιορίζεται κυρίως ἀπὸ τὸ ἔλλειμμα τοῦ προϋπολογισμοῦ, δηλ. τὴν ἔκτασιν εἰς τὴν ὁποίαν αἱ δημόσιαι δαπάναι καλύπτονται διὰ προκαταβολῶν τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ὡς ἐπίσης καὶ ἀπὸ τὸ μέγεθος τῶν ὑπὸ τῆς αὐτῆς Τραπεζῆς χορηγουμένων πρὸς ὀργανισμοὺς, ἐπιχειρήσεις κτλ. πιστώσεων. Ὁ δεύτερος παράγων, ὁ βαθμὸς τῆς εἰς χρῆμα ἀπορροφητικότητος τῆς οἰκονομίας, ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν ἐξέλιξιν τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἐν γένει οἰκονομικῆς καταστάσεως καὶ τὴν πεποίθησιν τοῦ κοινοῦ περὶ τῆς διατηρήσεως τῆς νομισματικῆς σταθερότητος. Τὴν σχετικὴν συμπεριφορὰν τοῦ κοινοῦ προσδιορίζουν ἰδιαιτέρως αἱ προβλέψεις ἀφ' ἑνὸς περὶ τῆς ἐξελιξεως τοῦ πρώτου

παράγοντος, τῶν μελλοντικῶν δηλ. μεταβολῶν τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας, καὶ ἀφ' ἑτέρου περὶ τῶν δυνατοτήτων προσφορᾶς τῶν πρὸς τὴν δραχμὴν ἀνταλλασσομένων.

Κατὰ τοὺς δύο τελευταίους μῆνας ὁ παράγων τῆς ψυχολογικῆς ἀντιδράσεως τοῦ κοινοῦ καὶ τῆς ἀπορροφητικότητος χρήματος ὑπὸ τῆς οικονομίας ἐξειλίχθη εὐνοϊκῶς, τῆς ἀξίας τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας ἀνεληθούσης ἀπὸ 1 ἑκατ. χρυσῶν λιρῶν εἰς 2½, περίπου ἑκατομμύρια. Πλὴν ὅμως ἡ τοιαύτη ψυχολογία δὲν ἔχει ἀκόμη μεταβληθῆ εἰς μόνιμον πεποιθῆσιν ἐπὶ τὴν σταθερότητα τῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος, ἡ ὁποία θὰ ὠδήγει εἰς μέχρι τοῦ μηδενὸς σχεδὸν μείωσιν τῆς προσφορᾶς δραχμῶν πρὸς ἀπόκτησιν χρυσῶν λιρῶν καὶ δημιουργίαν μεγαλυτέρας εὐχερείας αὐξήσεως τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας ἄνευ πληθωρικῶν συνεπειῶν. Πάντως ἡ αὐξήσις τῆς ἀπορροφητικότητος χρήματος ὑπὸ τῆς οικονομίας ἐπέτρεψεν ἤδη τὴν ὑπὸ τῆς Τραπέζης τῆς Ἑλλάδος διόγκωσιν τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας πρὸς κάλυψιν ἀναγκῶν τοῦ προϋπολογισμοῦ καὶ χρηματοδότησιν ἔργων ἀποκαταστάσεως τῆς οικονομίας. Δι' αὐτοῦ ἐπετεύχθη ἡ ἐξασφάλισις μιᾶς περιόδου σχετικῆς ἀνέσεως τῆς οικονομίας, ἀναγκαίας μέχρις ὅτου ἐξασφαλισθοῦν βαθμιαίως οἱ ὅροι τῆς μόνιμου οικονομικῆς ἀνορθώσεως. Διὰ τὸ μέλλον ὅμως θὰ προκύψῃ ἡ ἀνάγκη σημαντικῆς μειώσεως τοῦ ρυθμοῦ τοῦ ἐφοδιασμοῦ τῆς οικονομίας μὲ πρόσθετα μέσα πληρωμῆς, ὅπερ δὲν πρέπει, ἀπὸ ἀπόψεως δημοσίου προϋπολογισμοῦ, νὰ θεωρῆται ἀδύνατον, δοθέντος ὅτι κατὰ τὸν παρελθόντα Ἰούλιον ἡ δι' ἐσόδων κάλυψις τῶν δημοσίων δαπανῶν ἀνῆλθεν εἰς 75 % περίπου, εἰς περίοδον κατὰ τὴν ὁποίαν ναὶ μὲν εἶχε τὴν μεγαλυτέραν τῆς ἀπόδοσιν ἢ

ἕκτακτος εἰσφορά ἄλλα ὅμως ἔσοδα εἶχον παραμεληθῆ.

Ἀνάγκη οικονομικῆς διαπαιδαγωγήσεως

Αἱ σημεῖναι οικονομικαὶ δυσχερεῖαι τῆς Χώρας δὲν εἶναι ἀσφαλῶς ζήτημα ἀπλῶς καλῆς διοικήσεως τῶν οικονομικῶν τοῦ Κράτους καὶ κοινωνικῆς πειθαρχίας τῶν πολιτῶν. Αἱ ἐπελθοῦσαι καταστροφαί, αἱ ἀνωμαλῖαι τοῦ ἐξωτερικοῦ ἐμπορίου καὶ ἡ μείωσις, κατὰ συνέπειαν, τοῦ κοινωνικοῦ μας εἰσοδήματος ἀποτελοῦν πραγματικὸν δεδομένον τὸ ὁποῖον καθιστᾷ δυσχερῆ τὴν ἀποκατάστασιν οικονομικῆς καὶ νομισματικῆς τάξεως καὶ τὴν ἐξασφάλισιν στοιχειωδῶς ὑψηλοῦ ἐπίπεδου διαβιώσεως. Πλὴν ὅμως πρέπει νὰ τονισθῆ ὅτι ἡ δημιουργηθεῖσα ἄνευ προηγουμένου οικονομικὴ ἀναστάσις ὀφείλεται καὶ εἰς μίαν ἀνώμαλον ψυχολογίαν καὶ τὴν ἔλλειψιν οἰασδήποτε οικονομικῆς διαπαιδαγωγήσεως τοῦ κοινοῦ. Ἀπὸ τῆς πλευρᾶς δὲ αὐτῆς τίποτε τὸ θετικὸν δὲν ἔγινε πρὸς διαφώτισιν τοῦ ἑλληνικοῦ λαοῦ. Βεβαίως μὲ παραινέσεις καὶ διδασκαλίας δὲν θὰ ἐλύετο τὸ πρόβλημα ἐφ' ὅσον ἔλειπον αἱ στοιχειώδεις ἀντικειμενικαὶ προϋποθέσεις. Ἄλλ' ἤδη, ὅτε ἡ οικονομικὴ κατάστασις τείνει πρὸς βαθμιαίαν βελτίωσιν, νομίζομεν ὅτι εἶναι πολὺ σημαντικὸν νὰ διαφωτισθῆ ὁ λαὸς διὰ τὴν σπουδαιότητα, τὴν ὁποίαν θὰ ἔχῃ διὰ τὴν οικονομικὴν μας ἀνάρρωσιν ἢ τήρησις ὑπ' αὐτοῦ ὠρισμένων κανόνων οικονομικῆς συμπεριφορᾶς. Ἡ ἐπικρατήσασα ἀλόγιστος ψυχολογία καὶ ἡ ἔλλειψις συναισθήσεως ὑπὸ πολλῶν τῶν ὑφισταμένων συνθηκῶν πρέπει νὰ καταπολεμηθοῦν συστηματικῶς. Εἶναι ἀναγκαῖον νὰ ἀναληφθῆ προσπάθεια οικονομικῆς διαπαιδαγωγήσεως τοῦ κοινοῦ. Θὰ πρέπει δηλ. νὰ δοθῆ εἰς ὅλους νὰ κατανοήσους, ὅτι εἰς πε-

ρλοδον ἐξαιρετικῆς μειώσεως τοῦ συνολικοῦ κοινωνικοῦ εἰσοδήματος ἢ μεγάλη ἀνισότης τῶν ἀτομικῶν εἰσοδημάτων εἶναι παράγων οικονομικῆς ἀνισορροπίας, ὅτι τὰ κέρδη πρέπει νὰ περιορίζωνται εἰς στενώτατον περιθώριον καὶ ὅτι τὸ πραγματικὸν εἰσόδημα ἐκάστου μόνον βαθμιαίως θὰ τείνη νὰ προσεγγίση τὸ προπολεμικόν. Καὶ γενικώτερον πρέπει νὰ καλλιεργηθῇ τὸ πνεῦμα τῆς κοινωνικῆς ἀλληλεγγύης, τῆς λιτῆς διαβιώσεως, τῆς ἐμπιστοσύνης εἰς τὴν οικονομικὴν μας ἀποκατάστασιν. Τὸ βαρὺ ἔργον τῆς οικονομικῆς ἀνορθώσεως δὲν θὰ εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτύχη χωρὶς τὴν κατανόησιν τοῦ οικονομικοῦ μας προβλήματος ἀπὸ τὸν λαόν, τὴν συνεργασίαν του καὶ τὴν ἐθελουσίαν προσαρμογῆν του εἰς τὰ μέτρα τῆς οικονομικῆς πολιτικῆς.

Χωρὶς ἓνα τέτοιο ψυχολογικὸν κλίμα καμμία φορολογία εἰσοδήματος, ὅσον δικαία καὶ ἐὰν εἶναι, καμμία σταθεροποίησις τῶν μισθῶν, ὅσον ἀναγκαία καὶ ἂν εἶναι, κανεὶς νομισματικὸς χειρισμὸς, ὅσον ἐπιδέξιος καὶ ἐὰν εἶναι, θὰ εἶναι δυνατόν νὰ διατηρηθοῦν καὶ νὰ ἀποδώσουν.

**Π ρ ο ὕ π ο θ ἔ-
σ ε ι ς διατηρή-
σεως τῆς εἰρήνης**

Ὁ γνωστὸς ἀμερικανὸς δημοσιολόγος W. Lippman εἰς τὸ ἐνδιαφέρον βιβλίον του «U. S. Foreign Policy» τονίζει ὅτι ἡ εἰρήνη εἰς τὴν Εὐρώπην θὰ ἐξαρτηθῇ ἀπὸ τὰς δυνατότητας νὰ μείνουν οὐσιαστικῶς οὐδέτερα τὰ ἐνδιάμεσα μεταξὺ τῆς Κοινότητος τοῦ Ἀτλαντικοῦ ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς Ρωσσίας ἀφ' ἑτέρου κράτη καὶ ἰδιαιτέρως τὰ κράτη ποὺ γειτονεύουν μὲ τὴν Ρωσίαν ἀπὸ δυσμῶν (Φιλανδία, Σουηδία, Γερμανία, Παραδουνάβεια καὶ Βαλκάνια μὲ τὴν Τουρκίαν). Ὁ Lippman λαμβάνει ὡς ἀφετηρίαν τὴν ἀποψιν ὅτι αἱ

Ἦν. Πολιτεῖαι εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ ἐμποδίσουν κάθε ἐξάπλωσιν Εὐρωπαϊκοῦ Κράτους ποὺ θὰ ἔθετεν εἰς κίνδυνον τὴν Ἀγγλίαν καὶ θὰ ἔκανε δυνατὴν τὴν ἐπίθεσιν ἐναντίον τοῦ ἀμερικανικοῦ χώρου. Συγχρόνως, λέγει, ἡ Ρωσσία θὰ ἐθεώρει ὡς ἐπικίνδυνον κύκλωσιν τῆς τὴν ὑπαγωγῆν τῶν γειτονικῶν κρατῶν εἰς τὴν σφαῖραν τῆς πλήρους ἐπιρροῆς τῶν ἀγγοσαξῶνων. Ὡστε ἡ μόνη δυνατότης ἢ ὁποία μένει διὰ νὰ ἀποφευχθῇ σύγκρουσις τῶν συμφερόντων, ἀπὸ ἀπόψεως ζωνῶν ἀσφαλείας, τῆς Κοινότητος τοῦ Ἀτλαντικοῦ ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς Ρωσσίας ἀφ' ἑτέρου εἶναι ἢ κατ' οὐσίαν οὐδετεροποίησις τῶν Κρατῶν ποὺ ἀποτελοῦν τὸν ἐνδιάμεσον αὐτὸν ἄκρον. Αὐτό, λέγει ὁ Lippman, εἶναι τὸ πρόβλημα, τὸ μόνον ποὺ ὑπάρχει τοῦλάχιστον ἀπὸ τὴν πλευρὰν τῆς Εὐρώπης, καὶ αὐτὴ εἶναι ἡ μόνη ρεαλιστικὴ λύσις του. Ἡ λύσις ὅμως αὐτὴ δὲν εἶναι εὐκόλος. Ἡ δυσχέρειά της ἔγκειται εἰς τὸ ὅτι τὰ περισσότερα τῶν Κρατῶν αὐτῶν, ἀντιθέτως πρὸς τὴν Ἑλβετίαν καὶ τὰς Σκανδιναυικὰς Χώρας, δὲν παρουσιάζουν τὴν ἰδεολογίαν καὶ τὰς συνηθείας ποὺ εἶναι ἀπαραίτητοι διὰ τὴν ἐφαρμογὴν πραγματικῆς οὐδετερότητας.

Ἀπὸ τὴν σειρὰν αὐτὴν τῶν σκέψεων τοῦ Lippman ἐξάγεται ὅτι ἡ πολιτικὴ διαμόρφωσις τῶν σήμερα διαμφισβητουμένων χωρῶν τῆς κεντρικῆς καὶ τῆς νοτιοανατολικῆς Εὐρώπης θὰ ἔχη ἀποφασιστικὴν σημασίαν διὰ τὴν εἰρήνην. Τὸν ρόλον τοῦ παρεμβαλλομένου τρίτου θὰ ἠμπορέσουν νὰ παίξουν τὰ Κράτη αὐτὰ μόνον ἐὰν ἡ πολιτικὴ τους ἀκολουθήσῃ τὴν γραμμὴν τῆς πλήρους ἐθνικῆς ἀνεξαρτησίας καὶ τῆς ἐξυπηρετήσεως τῶν ἰδίων συμφερόντων καὶ ὄχι τῶν συμφερόντων μιᾶς οἰασθῆποτε ξένης δυνάμεως.

Ἡ μεταπολεμική οἰκονομία

Παρά τὴν βαθμιαίαν ἀποκατάστασιν τῆς εἰρηνικῆς παραγωγῆς καὶ τῆς διεθνοῦς οἰκονομικῆς ἐπικοινωνίας, αἱ τιμαὶ εἰς ὄλας σχεδὸν τὰς χώρας παρουσιάζουν τάσιν ἀνόδου. Τοῦτο ἔχει ὡς αἰτίαν εἰς μὲν τὰς χώρας, τῶν ὁποίων τὰ δημόσια οἰκονομικά ὑπέστησαν ἀναστάτῳσιν, κυρίως τὴν αὔξησιν τῆς νομισματικῆς κυκλοφορίας συνεπείᾳ τοῦ ἐλλείμματος τοῦ προϋπολογισμοῦ, εἰς δὲ τὴν Ἀγγλίαν καὶ τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας τὴν τάσιν ὑψώσεως τῶν μισθῶν καὶ τὴν πρῆσιν τῆς ἠύξημένης ἀγοραστικῆς δυνάμεως. Εἰς τὴν δευτέραν περίπτῳσιν ἡ ὑψῳσις τῶν τιμῶν εἶναι περιωρισμένη καὶ δὲν πρόκειται κατὰ πᾶσαν πιθανότητα νὰ λάβῃ ἔκτασιν ἐπικίνδυνον. Τὸ πρόβλημα πάντως, τὸ ὁποῖον σήμερα ἀντιμετωπίζουν τόσον ἡ Ἀγγλία ὅσον καὶ αἱ Ἑνωμένοι Πολιτεῖαι, συνίσταται ὄχι εἰς ἀνεπάρκειαν τῆς ζητήσεως νὰ παρακολουθήσῃ τὴν παραγωγὴν ἀλλὰ εἰς ἀδυναμίαν τῆς παραγωγῆς νὰ ἱκανοποιήσῃ τὴν κατανάλωσιν καὶ τὴν ἐπέδουσιν. Τοῦτο εἰς τὴν Ἀγγλίαν μὲν ὀφείλεται κυρίως εἰς τὴν λόγῳ τοῦ πολέμου μείωσιν τῆς παραγωγικῆς τῆς δυναμικότητος καὶ εἰς τὴν μὴ εἰσέτι ἐπαρκῆ μετατροπὴν τῶν βιομηχανιῶν τῆς εἰς εἰρηνικὰς, εἰς τὰς Ἑνωμένας Πολιτείας δὲ ὄχι τόσον εἰς τὴν καὶ ἐκεῖ μὴ εἰσέτι συμπλήρωσιν τῆς μετατροπῆς τῆς παραγωγῆς, ὅσον εἰς τὴν ἐκδηλουμένην ἔντασιν τῆς ζητήσεως, τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ὁποίας δὲν ἱκανοποιεῖ ὁ ἤδη ἠύξημένος παραγωγικὸς μηχανισμὸς τῆς χώρας. Οὕτω, παρὰ τὴν σημαντικὴν αὔξησιν εἰς Ἑνωμένας Πολιτείας τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀνέργων (λόγῳ κυρίως τῶν μεταβολῶν εἰς τὴν ζήτησιν ἐργασίας κατόπιν τῆς συντελουμένης ταχέως ἀναπροσαρμογῆς τῆς παρα-

γωγῆς), δὲν φαίνεται διὰ τὴν πρῶτην μεταπολεμικὴν περίοδον νὰ ὑφίσταται κίνδυνος εὐρυτέρας ὑποαπασχολήσεως καὶ μείωσεως τῆς παραγωγῆς. Τὸ ὄλον πρόβλημα τὴν στιγμὴν αὐτὴν συνίσταται μᾶλλον εἰς τὴν συγκράτησιν τῶν πληθωρικῶν τάσεων καὶ τὴν σταθεροποίησιν μισθῶν-τιμῶν.

Πάντως ὁμως, ὡς τὸ κύριον ζήτημα διὰ τὸ μέλλον, παραμένει τὸ πρόβλημα τῆς ἀποτροπῆς τῆς μείωσεως τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ἀπασχολήσεως, συνεπείᾳ μελλοντικῆς ἐξασθενήσεως τῆς ζητήσεως. Πρὸς τοῦτο καταβάλλεται κάθε προσπάθεια διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου, τὸ μέγεθος τοῦ ὁποίου θεωρεῖται ὡς προσδιοριζόμενον ἀπὸ τὸ ἐπίπεδον ἀπασχολήσεως εἰς τὰς διάφορας χώρας ἀλλὰ καὶ ὡς προσδιορίζον αὐτό. Ἐκ τούτου τὸ ἐνδιαφέρον τῶν οἰκονομικῶς ἀνεπτυγμένων χωρῶν πρὸς ἀποκατάστασιν τῆς οἰκονομίας καὶ περαιτέρω αὔξησιν τῆς παραγωγικότητος τῶν καταστραφειῶν χωρῶν, διὰ νὰ δυνηθοῦν αὐταὶ νὰ ἀποτελέσουν ἰσχυροὺς παράγοντας τοῦ διεθνοῦς ἐμπορίου. Εἰς τοῦτο ἀποβλέπουν καὶ οἱ ὀργανισμοὶ τοῦ Διεθνοῦς Νομισματικοῦ Ταμεῖου καὶ τῆς Διεθνοῦς Τραπεζῆς Ἀνασυγκροτήσεως, ὁ πρῶτος σκοπὸν ἔχων τὴν ἐξασφάλισιν σταθερότητος εἰς τὰς συναλλαγματικὰς σχέσεις τῶν διαφόρων κρατῶν καὶ ὁ δεῦτερος τὴν οἰκονομικὴν ἀνάπτυξιν τῶν καθυστερημένων χωρῶν.

Τὸ ἔργον τοῦ ἐπιστήμονος

Ἡ ἑλληνικὴ δημοσία ζωὴ δὲν ἀνεῦρε μετὰ τὸν πόλεμον τὸ ἐπίπεδον ἰσορροπίας τῆς. Λεῖπει ἀκόμη εἰς τὴν χώραν μας ἡ διαμόρφωσις ἑνὸς Κανόνος Ζωῆς, ὁ ὁποῖος θὰ ἐξησφάλιζε τὴν κοινωνικὴν πειθαρχίαν καὶ θὰ ἐπέτρεπε τὴν ἀνασύνταξιν τοῦ πολιτικοῦ καὶ οἰκονομικοῦ

μας οργανισμού Ἡ ἔλλειψις αὐτὴ ἀποτελεῖ ἓν τῶν κυριωτέρων αἰτίων τῆς πολιτικῆς ἀσταθείας, τῆς οἰκονομικῆς ἀνωμαλίας καὶ τῆς κοινωνικῆς ἀβεβαιότητος. Εὕρισκόμεθα εἰς ἓνα μεταβατικὸν στάδιον κοινωνικῶν ἀναπροσαρμογῶν καὶ πολιτικῶν διαφοροποιήσεων. Εἶναι προφανές ὅτι ἡ λύσις τοῦ σημερινοῦ ἑλληνικοῦ προβλήματος θὰ προέλθῃ ἀπὸ τὴν βαθμιαίαν διαμόρφωσιν ἑνὸς νέου κανόνος ζωῆς, ὁ ὅποιος, ἀποτέλεσμα τοῦ ἀνταγωνισμοῦ τῶν πολιτικῶν δυνάμεων καὶ τῶν ἀναγκῶν τοῦ τόπου, θὰ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὰς νέας κοινωνικὰς καὶ οἰκονομικὰς συνθήκας καὶ θὰ συντάξῃ τὸν ἑλληνικὸν λαὸν ὑπὸ τὸν ρυθμὸν μιᾶς νέας πολιτικῆς καὶ κοινωνικῆς πίστεως.

Ἔργον τοῦ ἐπιστήμονος δὲν εἶναι νὰ ἐπιβόλῃ τὸν κανόνα αὐτόν. Ἔργον τοῦ εἶναι νὰ ἐπεξεργασθῇ τὰ δεδομένα τῆς ἑλληνικῆς πραγματικότητος. Νὰ προσδιορίσῃ, εἰς τὸν τομέα τῆς εἰδικότητός του, τὰς ἀνάγκας τῆς χώρας, τὰς εἰδικωτέρας προϋποθέσεις τῆς ὑλικῆς καὶ πνευματικῆς προόδου τῆς, τὰ συγκεκριμένα μέσα τῆς ἀντιμετωπίσεως τῶν καθ' ἕκαστον οἰκονομικῶν, διοικητικῶν, ἐκπαιδευτικῶν κ.λ.π. προβλημάτων πού τὴν στιγμὴν αὐτὴν ἐπιτακτικῶς ἀπαιτοῦν λύσιν. Πρὸ παντός ὅμως ἔργον τοῦ ἐπιστήμονος, τὴν κρίσιμον αὐτὴν περίοδον, εἶναι νὰ προβάλῃ ἐκεῖνο τὸ ὅποιον ἀποτελεῖ τὴν προϋπόθεσιν ἀλλὰ καὶ τὴν ἀποστολὴν τοῦ ἔργου του: τὰς ἀξίας τῆς ἀληθείας καὶ τῆς πνευματικῆς ἐλευθερίας καὶ τὸν σεβασμὸν πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην ζωὴν καὶ ἀξιοπρέπειαν. Ἡ καλλιέργεια τῶν ἀρχῶν αὐτῶν, πού ταυτίζονται πρὸς τὸ ἐπιστημονικὸν ἦθος καὶ χωρὶς τὰς ὁποίας ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα χάνει κάθε νόημα, ἔχει σήμερον διὰ τὴν ἑλληνικὴν ζωὴν πολὺ εὐρυτέραν ση-

μασίαν. Ὁ ἐπιστήμων, ὡς ἐπιστήμων, ἄς ἀρκεσθῇ εἰς τὸ ἔργον αὐτό, διότι ἀποτελεῖ τὴν οὐσίαν τῆς ἀποστολῆς του καὶ ἡ ἀξία του δὲν εἶναι πρόσκαιρος.

Τὸ πρόβλημα τῆς στέγης

Το πρόβλημα τῆς στέγης ἦτο καὶ προπολεμικῶς σοβαρώτατον εἰς τὴν χώραν μας. Ἐὰν εἶχε ἐπενδυθῇ εἰς πολυτελεῖς πολυκατοικίας εἰς τὰ μεγαλύτερα ἀστικά κέντρα σημαντικὸν διὰ τὴν Ἑλλάδα ἰδιωτικὸν κεφάλαιον, ἡ λαϊκὴ κατοικία ἀπέειχε πολὺ ἀπὸ τοῦ νὰ πληροῖ τοὺς στοιχειώδεις ὄρους ὑγιεινῆς καὶ εὐπρεποῦς στεγασεως. Εἰς πολλὰς περιπτώσεις ἐπρόκειτο περὶ καταστάσεως, ἡ ὁποία δὲν ἦτο δυνατόν παρὰ νὰ ἔχῃ βαρυτάτας συνεπείας ἐπὶ τῆς ζωτικότητος καὶ τῆς πολιτιστικῆς ἀναπτύξεως τοῦ λαοῦ. Βεβαίως τὸ ὅλον πρόβλημα εἶχεν ἐπιδεινώσει ἡ ἔλευσις μεγάλου ἀριθμοῦ προσφύγων, οἱ ὅποιοι ἔπρεπε νὰ στεγασθοῦν μὲ τὰ γλίσχρα μέσα πού διέθετεν μία χώρα μὲ ἔντονον στενότητα κεφαλαίου.

Ἡ κατάστασις ὅμως αὕτη δὲν εἶχε κινήσει τὸ εὐρύτερον ἐνδιαφέρον τῆς κοινωνίας καὶ δὲν εἶχε γίνῃ αἰσθητὴ συστηματικὴ κρατικὴ μέριμνα.

Ἦδη λόγῳ τῶν πολλαπλῶν καταστροφῶν καὶ τῆς ἀναστολῆς ἐπὶ πενταετίαν κάθε ἔργου ἀνοικοδομήσεως τὸ πρόβλημα τῆς στέγης ὠξύνθη εἰς βαθμὸν ἐπικίνδυνον. Σημαντικὸν τμῆμα τοῦ πληθυσμοῦ εἰς τὴν ὑπαιθρον καὶ τὰ ἀστικά κέντρα εἶναι ἄστεγον. Ἄν ἄλλαι ἐξ Ἰσοῦ ἐπιτακτικαὶ ἀνάγκαι δὲν ἐπέτρεψαν μέχρι σήμερον νὰ δοθῇ ἡ δέουσα προσοχὴ εἰς τὸ πρόβλημα τῆς στέγης θὰ πρέπη ἤδη τοῦτο νὰ συλληφθῇ εἰς ὅλην του τὴν εὐρύτητα καὶ νὰ ληφθοῦν τὰ μέτρα τῆς ἀντιμετωπί-

σεώς του, όσαιδήποτε θυσίαι και άν είναι αναγκαΐαι.

Κατά πρώτον λόγον πρέπει νά ένισχυθῆ ή ιδιωτική άνοικοδόμησις. Διά παντός μέσου (άπαλλαγών, ένισχύσεων κλπ.) θα πρέπει νά διευκολυνθῆ ή επένδυσις εις οίκοδομάς και νά δημιουργηθοῦν οί όροι οί όποιοι θα ώθήσουν τούς ιδιοκτήτας εις τήν επανόρθωσιν τών ήμικατεστραμμένων κτιρίων.

Άλλά ή ιδιωτική πρωτοβουλία, υπό τας σημερινάς ιδίως οικονομικάς συνθήκας και πρό του μεγέθους τών καταστροφών, είναι αδύνατον νά επαρκέση διά τήν λύσιν του προβλήματος. Θα είναι άπολύτως αναγκαΐον νά αναληφθῆ υπό του κράτους ευρύτερον πρόγραμμα άνοικοδομήσεως. Και τó έργον αυτό πρέπει νά έπιτελεσθῆ με έπιστημονικήν συστηματικότητα και με τήν άρχήν

ότι οί νέοι οίκισμοί δέον νά κτισθοῦν κατά τρόπον άνταποκρινόμενον πρός τας οικονομικάς, κλιματικάς, συγκοινωνιακάς κλπ. συνθήκας τών διαφόρων περιφερειών.

Νομίζομεν δέ ότι ή πραγματική δαπάνη του έργου τῆς άνοικοδομήσεως δέν θα είναι τοσον μεγάλη όσον εκ πρώτης όψεως έμφανίζεται. Κατά μέγα μέρος θα χρησιμοποιηθοῦν παραγωγικά μέσα, τά όποια δέν πρόκειται νά αφαιρεθοῦν από άλλην κατηγορίαν παραγωγῆς. Έργασία ειδικευμένη και μη πρέπει νά εύρίσκεται διαθέσιμος. Σημαντικόν μέρος τών υλικών υπάρχει εις τήν χώραν χωρίς νά πρόκειται νά χρησιμοποιηθῆ δι' άλλας ανάγκας.

Έτσι τó έργον τῆς άνοικοδομήσεως δέν θα άνταγωνισθῆ τήν ίκανοποίησιν άλλων έπιτακτικών αναγκών μας.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΙΔΡΥΘΕΙΣΑ ΤΩ 1841

*

Κεντρικόν Κατάστημα ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ύποκαταστήματα και Πρακτορεία εις ὄλην τὴν Ἑλλάδα.

*

Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ἐκτελεῖ πάσης φύσεως τραπεζικὰς ἐργασίας ὑπὸ ἐξαιρετικῶς συμφέροντος ὄρους. Δέχεται δὲ καταθέσεις εἰς δραχμὰς (εἰς πρώτην ζήτησιν, ἐπὶ προθεσμίᾳ, διαρκεῖς καὶ ταμιευτηρίου) μὲ λίαν εὐνοϊκὰ ἐπιτόκια.

Εἰδικαί εὐκολίαι καὶ συμφέροντες ὄροι διὰ τὰ ἐμβάσματα καὶ γενικῶς τὰς μετὰ τῆς Ἑλλάδος συναλλαγὰς τῶν ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ Ἑλλήνων. Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα διατηρεῖ πλήρες δίκτυον ἀνταποκριτῶν εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ Ἐξωτερικοῦ, εἶναι δὲ ἀνταποκριτὴς ἐν Ἑλλάδι τῶν μεγαλυτέρων ξένων Τραπεζῶν.

ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

Προστατεύει τὴν τιμὴν τῶν γεωργικῶν προϊόντων καὶ μεσολαβεῖ διὰ τὴν διάθεσίν των ἀπ' εὐθείας εἰς τὴν κατανάλωσιν.— Ἐνισχύει τὴν κτηνοτροφίαν, σηροτροφίαν, μελισσοκομίαν, δενδροκομίαν, ἀλιείαν, δασοκομίαν, οἰκιακὴν βιοτεχνίαν καὶ λοιποὺς γεωργικοὺς πλουτοπαραγωγικοὺς κλάδους.— Καθοδηγεῖ μὲ τὰς γεωπονικὰς τῆς ὑπηρεσίας τὸν ἀγροτικὸν κόσμον καὶ ἐποπτεύει τοὺς Συνεταιρισμοὺς, ἐνισχύουσα τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ συνεταιριστικοῦ πνεύματος. — Ἀσφαλίζει τὰ γεωργικὰ προϊόντα κατὰ κινδύνων πυρός.

Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ :

ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ : $3\frac{3}{4}\%$

ΟΨΕΩΣ : 3%

ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ : $3\frac{1}{2}\text{—}4\%$

Ὁ τόκος τοῦ Ταμιευτηρίου ἄρχεται ἀπὸ τῆς ἐπομένης τῆς καταθέσεως.— Τὰ ἐπιτόκια προθεσμίας ποικίλλουν ἀναλόγως τοῦ χρόνου τῆς καταθέσεως. Αἱ καταθέσεις, ἔχουσαι πρόσθετον ἀσφάλειαν τὴν ὀλοκληρωτικὴν ἐγγύησιν τοῦ Κράτους ἀπαλλασσόμεναι τελῶν χαρτοσήμου, ἐνεργοῦνται εἰς :

ΤΟ ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤ/ΜΑ : Ἐν Ἀθήναι. Πανεπιστημίου 31.

ΤΑ 110 ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ, ΚΑΙ ΤΑΣ 4
ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ ΚΑΘ' ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

J. M. KEYNES